

Преглед коментара националних савета националних мањина на Седми извештај о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина и одговора ресорних институција

Поглавље I - Лични статусни положај

Активност 1.1. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина ради уређења права на упис податка о националној припадности припадника националних мањина у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података, у складу са уставним принципом слободног изражавања националне припадности.

рок: за усвајање: II квартал 2016. године

за примену: континуирано, почев од ступања на снагу

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет је доставио своје амандмане за измене Закона о заштити права и слобода националних мањина, међутим судбина амандмана и даље остаје упитна, нити је савет обавештен адекватно што се са њима десило. Иако су Националном савету достављени одговори уз Четврти извештај у њима се искључиво само набрајају све организације које су поднеле амандмане, без озбиљнијег објашњења да ли су амандмани прихваћени или одбијени.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Спроведена је јавна расправа о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина у периоду од 8. до 28. децембра 2016. године. Текст Нацрта закона био је доступан на интернет страници Министарства државне управе и локалне самоуправе, на порталу еУправа и званичној интернет адреси Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом. Министарство државне управе и локалне самоуправе је у поступку спровођења јавне расправе размотрило и детаљно анализирано све достављене предлоге, сугестије и коментаре. Сугестије које су допринеле унапређењу текста Нацрта измена и допуна су прихваћене и унете текст. Коментари који нису били предмет регулисања овог закона, који нису били у складу са другим прописима у систему или нису доприносили унапређењу самог текста закона након детаљне анализе нису унети у текст закона, што је садржано у извештају са јавне расправе.

Извештај о спроведеној јавној расправи постављен је на званичном интернет сајту Министарства – 12. јануара 2017. године.

Спроведена је *TAIEX* експертска мисија ЕК од 31. јула до 3. августа 2017. године у циљу израде експертске анализе текста Нацрта закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина.

Влада је на својој седници од 24. маја 2018. године утврдила Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, који је достављен Народној скупштини Републике Србије на разматрање и усвајање.

На Седмом ванредном заседању Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, дана 20. јуна 2018. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени гласник РС“, број 47/18). Од укупног броја достављених амандмана на текст предлога овог закона – 127, Министарство тј. Влада усвојила је девет амандмана.

Активност 1.2. Допуне Закона о матичним књигама ради уређења начина уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених.

рок: IV квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван да учествује у радној групи за измену наведеног закона и поставља се питање због чега се национални савети не позивају да учествују, уколико се има у виду да су један од носилаца активности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Народна скупштина је 20. јуна 2018. године донела Закон о изменама и допунама Закона о матичним књигама, којим је, између осталог, уредила питање уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених, у циљу даљег унапређења људских и мањинских права. У процесу доношења овог закона, као и уређења питања уписивања податка о националној припадности, биле су укључене све релевантне институције. У том смислу, у оквиру спровођења јавне расправе у периоду од 29. јануара до 19. фебруара 2018. године, упућен је јавни позив свим заинтересованим субјектима, како би својим предлозима и сугестијама допринели унапређењу текста Нацрта закона. Такође, активно учешће на Округлом столу, организованом 13. фебруара, било је омогућено свим надлежним органима, институцијама, невладиним организацијама, општој и стручној јавности. С тим у вези, напомињемо да су као наши партнери, на Округлом столу присуствовали представници појединих националних савета националних мањина, који су подржали предложена решења. Током целе јавне расправе није било предлога, сугестија, ни коментара на одредбе Нацрта закона које регулишу ово питање.

Посебно желимо да напоменемо да у току заседања Народне скупштине и расправе у начелу и појединостима о Предлогу Закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама није било поднетих амандмана, како посланика и посланичких група, тако и Одбора за људска и мањинска права и равноправност полова, у вези са нормативним уређивањем питања уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених.

Поглавље II - Забрана дискриминације

Активност 2.2. Подизање свести међу широм јавности, припадницима националних мањина и функционерима и запосленима у органима јавне власти на свим нивоима о постојању националних мањина у земљи, њиховим правима као и правима на афирмативне мере где су оне неопходне.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Није остварен никакав напредак у подизању свести о положају и правима хрватске заједнице. Негативни написи у медијима о Републици Хрватској имају импликације на хрватску заједницу у Републици Србији. Одбор за праћење повреде мањинских права у Националном савету и у 2018. бележи пораст негативних медијских написа који усложњавају положај хрватске националне мањине.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

У вези са подизањем свести о положају и правима националних мањина (што се у сваком смислу односи и на хрватску националну мањину у Републици Србији) МДУЛС предузима низ активности.

Правилником о утврђивању програма општег стручног усавршавања државних службеника из органа државне управе и служби Владе за 2018. годину, је у оквиру Програма општег континуираног стручног усавршавања државних службеника утврђена програмска област Заштита људских права и тајност података, са припадајућим тематским областима Заштита од дискриминације, Дискриминација пред органима јавне власти, Заштита података о личности, Заштита тајних података, Права припадника националних мањина, Механизми за праћење стања људских права у Републици Србији с освртом на посебно осетљиве групе и Извршавање пресуда Европског суда за људска права.

Све ове тематске области треба да обезбеде подизање нивоа знања, вештина и способности државних службеника у спровођењу једног од Акционим планом за остваривање права националних мањина, утврђеног стратешког циља – Остваривања права и слобода припадника националних мањина под једнаким условима на целој територији Републике Србије, развијање толеранције и спречавање дискриминације

У односу на тематску област Права припадника националних мањина, која је најнепосредније у вези са спровођењем ове активности, потребно је нагласити да она има за циљ упознавање полазника са правима припадника националних мањина која су утврђена важећим прописима; информисање о начину и поступку за остваривање и заштиту права припадника националних мањина, као и надлежним органима о питањима из ове области; стицање знања о националним саветима националних мањина; упознавање са обавезама Републике Србије у процесу европских интеграција, а односе се на права припадника националних мањина и друго.

Циљна група у обукама које се организују у оквиру ове тематске области су сви државни службеници, а очекивани исход унапређење и стицање нових знања, као и подизање свести државних службеника о правима припадника националних мањина и начину и поступку остваривања и заштите њихових права.

У складу са одредбама члана 97а Закона о државним службеницима и члана 21. став 1. Уредбе о стручном усавршавању државних службеника, програма општег стручног усавршавања државних службеника организује и спроводи Служба за управљање кадровима.

Одговор Радио-телевизије Србије:

Коментар о негативним написима у медијима о Републици Хрватској који имају импликације на хрватску заједницу у Републици Србији ни у ком случају се не може односити на Радио-телевизију Србије. Медијски јавни сервис није у могућности да утиче на друге медије, а на програмима РТС-а (телевизија, радио, дигиталне платформе, интернет портал) свакако нећете наћи прилоге који на било који начин подстичу негативне ставове према мањинама. Напротив. Трудимо се да забележимо сваку активност или догађај од значаја за мањинске заједнице у Србији.

Одговор Радио-телевизије Војводине:

У коментару Националног савета хрватске националне заједнице се износи паушална оцена о извештавању медија у Србији о Републици Хрватској и положају хрватске националне мањине, без навођења конкретних примера непрофесионалног извештавања који би се односили на Јавни медијски сервис - Радио-телевизију Војводине.

Без жеље да оспоримо чињеницу да је у неким комерцијалним медијима било примера сензационалистичког па и некоректног извештавања о положају мањинских националних заједница па тако и хрватске популације у Србији, одговорно тврдимо да се ова констатација не може односити на Радио-телевизију Војводине која не само да производи посебан радијски и телевизијски програм о хрватској националној мањини, намењен припадницима хрватске мањинске популације (који аутономно уређују припадници те националне мањине, како у избору тема тако и у обради појединих прилога), већ се ти програми у оквиру емисије "Палета" реемитују и на I Програму телевизије како би теме које се тичу ове и осталих мањинских заједница у Војводини биле приступачне и свима онима који прате програм на српском језику.

Исто тако желимо још једном напоменути да смо радијски програм на хрватском језику у програмској шеми недавно преместили у много бољи термин (уместо у касновечерњем термину ови програми се сада емитују од 14,15 до 14,45) а обим програма повећали за 100% (уместо 30 минута недељно на 2x30 минута).

Активност 2.4. Покретање поступка заштите од говора мржње.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Србијански органи и даље не поклањају довољно пажње злочинима из мржње, нити превенцији говора мржње. Поступци који се воде пред србијанским судовима које је покренуо Национални савет у случају, припадника хрватске заједнице и даље немају судски епилог.

Одговор: Имајте у виду да су носиоци ове активности национални савети националних мањина и да се коментари упућују само ресорним институцијама.

Активност 2.5. Спровођење обука усмерених ка јачању свести свих релевантних актера кривичноправног система о значају процесуирања злочина из мржње.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.10.1.3.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван да учествује у овој активности. Национални савет није обавештен о активностима које се воде на овом пољу.

Одговор: Више информација о обукама које су усмерене ка јачању свести свих релевантних актера кривичноправног система о значају процесуирања злочина из мржње, а које се спроводе у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника МУП-а, Републичког јавног тужилаштва, Правосудне академије можете наћи у извештају.

Активност 2.6. Јачање свести грађана о узроцима и последицама злочина из мржње и нултој толеранцији према таквим делима.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

И даље нема медијских прилога, саопштења и састанака у вези подизања свести јавности о правима мањина и уважавању различитости, нити један минут на јавним радио-телевизијским сервисима у том циљу није емитован. Непознато је колико је средстава расподељено за медијске садржаје који промовишу језичке и културне разлике и толеранцију.

Одговор Радио-телевизије Србије:

Медијских прилога, саопштења и састанака у вези подизања свести јавности о правима мањина и уважавању различитости било је више у периоду када је било и више нетолерантности или непријатности којима су могли бити изложени припадници мањина. Таквих инцидената више нема, или су изузетно ретки, тако да пажњу пре свега посвећујемо промовисању различитости и толеранције.

Одговор Радио-телевизије Војводине:

Организовање састанака и издавање саопштења о правима мањина и уважавању различитости по нашем схватању не спадају у задатке ЈМУ - РТВ, зато тај део примедбе не желимо да коментаришемо. Сматрамо, међутим, да је сасвим нетачна тврдња да на Радио-телевизији Војводини није емитован ни један прилог (или "ни један минут") о овом питању. Читава наша програмска стратегија се заснива на циљу да у свим програмским садржајима, на свих седам медијских платформи и на свих 16 језика на којима производимо и емитујемо програм, промовишемо значај суживота и толеранције.

Ове теме су стално на нашим програмима присутне не само у тренуцима појединачних ексцеса, о којима се, као о негативним дешавањима, извештава у информативним емисијама, већ исто толико и у читавом конципирању програмских садржаја, дневним договорима између редакција као и у промовисању мањинских тема на свим језицима и платформама. Дакле; идеја нулте толеранције према ксенофобији и делима извршеним из мржње се у програмима РТВ-а промовише не само, и не искључиво, путем такозваног "инцидентног" извештавања, већ првенствено позитивним примерима, омогућавањем бољег међусобног упознавања и разумевања свих националних заједница који живе на овим просторима.

Поглавље III – Област културе и медија

Активност: 3.1. Обезбеђивање примене чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и члана 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима кроз идентификовање адекватног модела међу различитим модалитетима, попут:

- унапређивање пројектног суфинансирања посебно у вези са улогом националних савета националних мањина.
- програмско финансирање медија чији су оснивачи/издавачи национални савети националних мањина
- изузимање медија у власништву националних савета националних мањина из процеса приватизације.
- повећање количине садржаја на језицима националних мањина на јавним радио телевизијским сервисима (РТС/РТВ) кроз проглашавање емитовања таквог садржаја испуњавањем јавног интереса.

- повезивање приватизације медија са условним лиценцирањем од стране РЕМ-а са обавезом емитовања одређене количине програма на језицима националних мањина.

Истовремено анализирати утицај ефеката приватизације и дигитализације на медије које емитују садржаје на језицима националних мањина, а у консултацији са националним мањинама, у циљу осигуравања финансијске одрживости медија на језицима националних мањина, кроз инклузиван процес са представницима националних мањина, како би се обезбедило очување постојећег нивоа остварености права на информисање на језицима националних мањина.

рок: I - II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Поново наглашавамо да је неуспешна приватизација довела до потпуног гашења одређених медија или пренамене програмске шеме у приватизованим медијским кућама. Као пример, Радио Суботица је приватизована на начин да се избегне законска обавеза емитера о истој шеми наредних 5 година, па се програм на хрватском језику сада емитује захваљујући независној продукцији која то емитовање плаћа. Наравно, број минута се смањило са 21 сат недељно, када је постојала хрватска редакција, на 1 сат недељно. Радио Сомбор угашен, програм пребачен на приватни радио са мањим дометом емитовања. Недостатак кадрова у начелу резултира смањеним обимом медијског садржаја на хрватском језику. Умањен је постојећи ниво остварености права на информисање на хрватском због приватизације локалних електронских медија, што за хрватску националну заједницу представља озбиљан проблем.

Дакле, иако се у активности наводи да је неопходно повећати садржину на јавним сервисима, то до сада није урађено. Иако је Министарство културе и информисања у одговорима уз Четврти извештај навело да је осигурало информисање националних мањина у складу са европским стандардима, поставља се питање како је онда у пракси дошло до гашења одређених медија, јер је то потпуно у сукобу са одрживошћу.

Уколико се Министарство већ позива на европске стандарде, онда је неопходно добро погледати и пратеће документе путем којих се прати примена тих стандарда. У препорукама Трећег мишљења за праћење спровођења Оквирне конвенције у препорукама које се односе на чланак 9. (стр.37) децидирано пише следеће „*Посебну пажњу треба посветити обезбеђењу да овај процес не доведе до смањења броја понуда емитовања програма на мањинским језицима, посебно у случајевима у којима се могу појавити питања комерцијалне одрживости таквог емитовања*“.

Одговор Министарства културе и информисања:

У вези са наведеним, правна регулатива Републике Србије обезбеђује право на информисање припадника националних мањина на матерњем језику у складу је са чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и чланом 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима. Иако опште прихваћени међународни стандарди о томе на који начин то право треба да се остварује у пракси не постоје, чињеница је да су у Републици Србији заступљени разноврсни модели информисања на језицима националних мањина, укључујући и информисање на хрватском језику: програми јавног сервиса, емисије, односно чланци у приватним медијима, штампани медији чији је оснивач национални савет, као и интернет медији, приступ медијима матичне земље итд. Медијска реформа, чији је саставни део излазак државе из власништва над медијима, могла је да утиче само на обим информисања на хрватском језику, али не и на „ниво остварености права на информисање на хрватском језику”. Садржина и суштина тог права зависи од низа чинилаца и не огледа се само у обавези државе да обезбеди одређени број сати емитовања програма на хрватском језику, већ управо у обавези државе да обезбеди континуитет и квалитет емитовања таквог програма, што би требало да допринесе независном, плуралистичком и одрживом систему јавног информисања на језицима националних мањина. Јавне власти на свим нивоима организовања спроводе конкурсе на којима се средства додељују и за пројекте производње медијских садржаја на хрватском језику. На конкурсима спроведеним у 2018. години, за такве пројекте је додељено укупно 2.800.000 динара. Будући да је у неким од њих предвиђено емитовање медијских садржаја на Радио Суботици, држава је суфинансирањем тих пројеката заправо пружила подршку хрватској независној продукцији, а тиме и допринела емитовању програма на хрватском језику на наведеном радију, поштујући при том принцип независности и аутономности тог медија, како је и прописано чланом 11. став 1. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима. Поред тога, држава, као што је већ наведено у претходним извештајима, обезбеђује финансијска средства и за друге моделе информисања на хрватском језику.

Министарство културе и информисања указује да је у одговору на коментаре Националног савета уз Четврти извештај истакло да је правна регулатива Републике Србије у складу са међународним уговорима о заштити права мањина, а питање одрживости, изласком јавног сектора из власништва над медијима, зависи и од спремности припадника националних мањина, мањинских институција, медија у приватном власништву, као и актера цивилног друштва да користе институционалне могућности пројектног суфинансирања у области јавног информисања како би допринели одрживости медија.

У вези са коментаром да „недостатак кадрова у начелу резултира смањеним обимом медијског садржаја на хрватском језику”, указујемо да је недостатак професионалних кадрова веома озбиљан проблем који би могао да доведе до мале разноврсности медијског садржаја, недостатка истраживачког новинарства, ниског нивоа професионализма новинара, а тиме и слабљења квалитета медијског садржаја на хрватском језику. Имајући у виду да је унапређивање медијског и новинарског професионализма јавни интерес у области јавног информисања, Министарство културе

и информисања и Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама сваке године расписују посебан конкурс ради пружања финансијске подршке медијским пројектима који доприносе унапређивању медијског и новинарског професионализма. У оквиру наведеног конкурса, средства се могу издвојити и за јачање стручних капацитета медијских посленика, у циљу подизања обима и квалитета медијског садржаја на хрватском језику. Међутим, ни ове године није било поднесених пројеката за јачање стручних капацитета медијских посленика који би допринео унапређењу медијског садржаја на хрватском језику.

Одговор Радио-телевизије Србије:

Националне мањине представљају интегрални део нашег друштва и доприносе продубљивању пријатељства и добросуседских односа. Због тога, у складу са материјалним и техничким могућностима, РТС као медијски јавни сервис осигурава припадницима свих мањина право на изражавање, очување и развијање националног, културног, језичког и верског идентитета.

Одговор Регулаторног тела за електронске медије:

У вези са коментаром Националног савета хрватске националне мањине, а који се односи на активност бр. 3.1. Акционог плана за остваривање права националних мањина Обезбеђивање примене чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и члана 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима кроз идентификовање адекватног модела међу различитим модалитетима, а вези са последицама приватизације медија у Републици Србији истичемо се приватизација вршила у складу са чланом 142. Закона о јавном информисању и медијима те да код ове активности Регулатор има уско ограничену надлежност. Напомињемо да је поступак приватизације Радија Суботица спроведен преносом акција запосленима без накнаде, а у складу са одредбама Закона о јавном информисању и медијима и Закона о приватизацији. Надзор над применом одреби ових закона које се односе на приватизацију медија спороводи надлежно министарство за послове привреде.

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

Поздрављамо исцрпне коментаре МДУЛС, РТВ и националних савета. Посебно интересантна је анализа чињенице да ли је у понуди други програм овог јавног медијског сервиса. Предлажемо да се у наредном извештајном периоду уради слична анализа и за *IPTV* дистрибутере телевизије преко интернета.

Одговор Регулаторног тела за електронске медије:

Истичемо да на основу члана 24. Закона о електронским медијима Регулатор контролише рад пружалаца медијских услуга у погледу доследне примене и унапређивања начела на којима се заснива регулисање односа у области електронских

медија, у погледу испуњавања услова за пружање медијских услуга, као и у извршавању других обавеза које по одредбама овог закона и подзаконских аката имају пружаоци услуга, и предузима прописане мере без одлагања. Регулатор је дужан да се посебно стара о томе да пружаоци медијских услуга поштују обавезе које се односе на програмске садржаје предвиђене овим законом и услове под којима им је дозвола издата, што се посебно односи на врсту и карактер програма, односно на обавезу пружаоца медијске услуге да поштује свој програмски елаборат, на основу кога му је издата дозвола за пружање медијске услуге. Напомињено да део програмског елабората представља и програмска шема, која је оквирног карактера и подложна промени, те да промена програмске шеме не мора нужно значити и повреду програмског елабората, односно услова у дозволи за пружање медијске услуге. Регулатор наведену контролу врши по службеној дужности, као и по пријави физичких и правних лица, укључујући и пружаоце медијских услуга, који имају право да подносе пријаве Регулатору у вези са програмским садржајима пружалаца медијских услуга, ако сматрају да се тим садржајима вређају или угрожавају њихови лични интереси или општи интерес.

Одговор Радио-телевизије Војводине:

Слажемо се са мишљењем Националног савета мађарске националне мањине да би се требале извршити додатне анализе по питању дистрибуције мањинских програма (Другог и Трећег програма радија и Другог програма гелевизије РТВ) путем разних дигиталних платформи, јер ће ови програми испунити своју сврху једино ако се обезбеди њихов стални и квалитетни дотур до циљних група (мањинских заједница) којима су они намењени.

Активност 3.4. Обезбедити довољно и стабилно финансирање којим се гарантује одрживост медија на језицима националних мањина кроз:

- *унапређивање подзаконске регулативе у вези са пројектним суфинансирањем посебно у вези са улогом националних савета националних мањина, којима се обезбеђује стабилно и континуирано финансирање производње медијских садржаја који су од значаја за припаднике националних мањина,*
- *програмско финансирање медијских садржаја чији су оснивачи/издавачи национални савети националних мањина*
- *наставак буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина;*
- *изузимање медија у власништву националних савета од приватизације у складу са Законом о јавном информисању и медијима;*
- *расписивање конкурса за суфинансирање медијских садржаја на језицима националних мањина уз пуно уважавање мишљења националних савета о начину расподеле средстава;*

- обезбеђивање кофинансирања медија на језицима националних мањина;
- обезбеђивање учешћа савета националних мањина у раду савета регулаторног тела за електронске медије засновано на јасним критеријумима за избор.
- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.4.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Поједини медији на хрватском језику нису изузети из процеса приватизације, те је дошло до гашења истих.

Обједињена констатација Националног савета мађарске националне мањине на активности 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

Значајан помак је што је у 2017. години, операционализован Буџетски фонд за националне мањине, и да су те године по први пут расподељена средства из тог фонда, и то за пројекте из области јавног информисања. Још значајнији је помак, да је у 2018. години износ средстава повећан дванаестоструко у односу на претходну годину, са мање од 2 милиона динара на скоро 22 милиона динара. У складу са предлогом националних савета националних мањина, приоритетна област финансирања и у 2018. години је јавно информисање.

Ваља истаћи да средства из овог фонда, иако се већ другу годину заредом користе за финансирање очувања јавног информисања и тако доприносе овој области, нису обавезно и превасходно намењена за финансирање јавног информисања, те да постоји озбиљна опасност да у 2019. години, уколико се одреди једна друга приоритетна област, функционисање јавног информисања доведе у опасност.

Док читајући тачку 3.4. извештаја видимо да постоји мноштво конкурса из буџета са свих нивоа власти за финансирање пројеката из области јавног информисања припадника националних мањина, из тачака 3.1, 3.3, а посебно из извештаја 3.2. постаје видљиво да недостаје један системски, сталан и одржив начин финансирања делатности, а не пројеката, јавног информисања на језицима националних мањина, који јесте привремено премошћен увођењем Буџетског фонда, али позивамо све носиоце активности на благовремени проналазак једног трајног решења овог проблема.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

У складу са својим надлежностима Министарство државне управе и локалне самоуправе на основу Уредбе о Буџетском фонду додељује путем конкурса средства која се односе на финансирање медија из Буџетског фонда. Напомињемо да је одлуку о приоритетној области дао Савет за националне мањине, на предлог Координације свих националних савета националних мањина.

По Закону о националним саветима националних мањина у редовну делатност Савета спадају овлашћења која се односе на области у којима припадници националних мањина остварују право на самоуправу: култура, образовање, службена употреба језика и писма и обавештавање.

Рад и активности националних савета у горе наведеним областима националних савета финансирају се са три нивоа власти – републичке, покрајинске и јединица локалних самоуправа тј. из њихових буџета, као и из донаторских средстава.

Активност 3.7. Повећање количине садржаја на језицима националних мањина на јавном радио телевизијском сервису (РТС), у складу са чланом 7. Закона о јавним медијским сервисима и чланом 17. Закона о заштити права и слобода националних мањина, а у циљу остваривања права на потпуно и непристрасно обавештавање на језику националних мањина кроз:

- оснивање редакције за програм на језицима националних мањина;
- обезбеђивање информативног садржаја на језицима националних мањина (вести или дневник на мањинским језицима);
- емитовање културно-образовног програма на језицима националних мањина;
- ширење сарадње са јавним-медијским сервисима земаља које имају националне мањине у Србији;
- остварити сарадњу са независним мањинским продукцијама, у складу са законском обавезом објављивања програмских садржаја независних продукција, како би се преузимао садржај на мањинским језицима.

рок: континуирано, почев од I квартала 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

На РТС-у није дошло до повећања медијског садржаја на хрватском језику. Нити је основана редакција на хрватском језику, иако је ово питање било и предмет заседања мешовитих комисија Србија и Хрватске за праћење спровођења билатералног споразума о заштити националних мањина.

Национални савет није обавештен о активностима које би се односиле на ширење сарадње са јавним медијским сервисима са Републиком Хрватском.

Одговор Радио-телевизије Србије:

Већ на јесен почиње „Lajmet“, информативна емисија на албанском језику, а потом и емисије на језицима других националних мањина које ћемо радити по сличном моделу. У плану је оснивање редакције за програм на језицима националних мањина која би припремала информативни, културни и образовни програм на хрватском, албанском, ромском, словачком... Велики материјални трошкови успоравају остварење овог плана, али РТС ради на томе да, у сарадњи са приватним продукцијама и медијским сервисима у земљама матицама националних мањина, ти програми што пре буду на нашим програмима. Такође смо у преговорима о евентуалној сарадњи са

појединим телевизијама и продукцијама које емитују програм на мањинским језицима, а који би задовољио критеријуме и стандарде Јавног сервиса.

Одговор Радио-телевизије Војводине:

Један од стратешких циљева ЈМУ – РТВ је јачање сарадње са јавним медијским сервисима у региону, посебно у Подунављу. У том циљу је још 2010. године одржана велика конференција у Новом Саду са циљем формирања Подунавске медијске мреже (Да-Ме) на којој су активно учествовали и представници РТВ Хрватске. Изградњом новог РТВ дома, Радио-телевизија Војводине поново покреће акцију за повезивање јавних сервиса из овог региона, са надом да ће у овој сарадњи учествовати и ХРТ.

Задњих месеци се са руководством Хрватске РТВ воде разговори о размени одређених програмских садржаја (првенствено играних серијала). Током конципирања нове организационе шеме Радио-телевизије Војводине вођени су такође разговори са ХРТ-ом како бисмо упознали њихова искуства о новим организационим формама унутар медијских кућа.

Напокон: имамо сталну програмску сарадњу са продукцијским кућама из Хрватске који нам производе телевизијски садржај о животу Срба у Хрватској (Хроника Славоније, Барање и Западног Срема).

Радио-телевизија Војводине је, иначе, отворена за сталну сарадњу са националним саветима свих националних мањина, са жељом да се путем размене мишљења, уважавањем примедби и сугестија представника националних заједница, производе програми који ће у што већој мери испуњавати очекивања оних којима су ти садржаји намењени.

Активност 3.9. Остваривање учешћа националних мањина приликом избора чланова Савета РЕМ-а и избора одговорног уредника програма на језику националних мањина.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представник националних мањина у РЕМ-у још увек није изабран, упркос томе што су национални савети доставили предлог и документацију пре више месеци сматра хрватско национално вијеће.

Одговор Регулаторног тела за електронске медије:

У вези са коментаром Националног савета хрватске националне мањине, а који се односи на активност бр. 3.9. Акционог плана за остваривање права националних мањина Остваривање учешћа националних мањина приликом избора чланова Савета РЕМ-а и избора одговорног уредника програма на језику националних мањина, а у вези

са избором чланова Савета Регулатора, истичемо да избор чланова Савета Регулатора врши Народна скупштина Републике Србије на предлог Одбора за културу и информисање Народне скупштине, на основу члана 8. Закона о електронским медијима.

Активност 3.11. Подстицање набавке књига на језицима националних мањина из области савременог стваралаштва.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Србија још увек не откупљује књиге из Републике Хрватске, већ то ради Завод за културу војвођанских Хрвата из сопствених средстава.

Одговор Министарства културе и информисања:

Циљ конкурса за откуп публикација који реализује Министарство јесте обнављање књижног фонда библиотека широм Србије и већа доступност овог фонда корисницима. На овај начин се, али само посредно, стимулише рад домаћих издавача. Када је реч о откупу публикација из других земаља, ова пракса није својствена јавној политици једне државе, јер би се тиме државни новац улагао у креативне индустрије других земаља, односно у стране издаваче. Нешто слично овоме ипак постоји, али у виду конкурса за финансирање превода дела насталих у Србији од стране издавача из других држава, и за сада веома добро функционише, а циљ је промоција аутора из Србије, па и оних који припадају националним мањинама, и српске културе уопште, изван државних граница.

Када је реч о могућности да се откупљују публикације из Хрватске, или других земаља матица, а које задовољавају културне потребе припадника неке националне мањине која живи у Републици Србији, она постоји у оквирима конкурса за суфинансирање пројеката у области културних делатности националних мањина у Републици Србији. Наиме, у пројектним активностима се увек може наћи и набавка књига, као важан сегмент пројектног концепта. Такође, неопходно је указати на суштину активности 3.11. Акционог плана, а то је подстицање набавке књига у циљу доступности – коришћења од стране читалаца, што не значи нужно да је реч само о њиховом откупљивању. Крајњи резултат овакве активности треба да буде најпре корист за библиотеке кориснике, а тек потом за библиотеке и издаваче.

Поред овога, подсећамо и на чињеницу да су заводи за културу националних мањина основани одлуком Скупштине Аутономне Покрајине Војводине заједно са националним саветима (Одлуком о оснивању Завода за културу војвођанских Мађара, Словака, Румуна, Русина и Хрвата („Службени лист АПВ”, број 7/08) ради очувања, унапређења и развоја културе ових националних заједница у Републици Србији. Као и остали, и Завод за културу војвођанских Хрвата се финансира из јавних средстава, те је то што се бави откупом књига веома корисно и од општег интереса у култури.

Активност 3.12. Стручно усавршавање новинара и других медијских професионалаца у циљу унапређења медијског извештавања о мањинским питањима и подстицања уравнотеженог и објективног извештавања.

рок: континуирано, почев од I квартала 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван да узме учешће у овој активности.

Одговор: Имајте у виду да су носиоци ове активности удружења новинара, организације цивилног друштва, национални савети националних мањина и да се коментари упућују само ресорним институцијама.

Активност 3.13. Спровођење анализе трошкова потенцијалног увођења превода програма на језицима националних мањина на српски језик у циљу унапређења приступа свих грађана медијским садржајима на језицима националних мањина, укључујући:

-посебне области/теме

-одрживост

-добробит друштвене интеграције и развој мулти-културалног друштва у целини.

рок: почев од I квартала 2017. године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

У складу са методологијом извештавања предлаже се промена статуса индикатора у статус: Не спроводи се. Имајући у виду да се јасно види из извештаја који дословце одговара извештајима из четвртог квартала прошле године (а указује на немогућност спровођења активности), а у великом делу и извештају из другог квартала прошле године, док је у трећем кварталу констатовано само да нема промена, сматрамо да сам извештај оправдава промену статуса у: Не спроводи се.

Одговор: Имајте у виду да је показатељ резултата ове активности, израђена анализа трошкова и идентификоване посебне области и теме. У складу са постављеним индикаторима је додељен статус Активност је делимично реализована, јер је анализа трошкова делимично израђена, из извештаја се види колика средства су потребна за реализацију Вести на језицима мањина која би се емитовала једном дневно, пет дана у недељи. Активност је делимично реализована, јер нема довољно информација о идентификованим областима и темама.

Поглавље V – Употреба језика и писма

Активност 5.5. Подстицање на флексибилну примену увођења мањинских језика у службену употребу у подручјима где традиционално живе националне мањине, у складу са чланом 11. став 1. Закона о службеној употреби језика и писама и обезбеђивање средстава за финансирање ових активности из буџета.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

У локалним самоуправама, посебно у вишеетничким општинама у војвођанском Срему и даље постоји проблем недостатка образаца на језицима националних мањина, укључујући и хрватски.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Издавање образаца на језицима националних мањина је у надлежности локалних самоуправа и желимо да укажемо: да је Министарство државне управе и локалне самоуправе у претходном периоду припремило и доставило свим органима управе који извршавају поверене послове матичних књига инструкцију о начину уписа личног имена припадника националне мањине у матичне књиге. Инструкцијом се усмерава начин рада у вези са уписом личног имена припадника националне мањине без обзира на место уписа одређене чињенице у матичне књиге, односно да ли се тај податак уписује приликом основног уписа у матичну књигу или накнадног уписа.

Такође, достављен је пример Обавештења о поступку и начину уписа личног имена припадника националне мањине у матичне књиге ради истицања на огласним таблама свих матичних подручја градова, односно општина за које се воде матичне књиге, а у јединицама локалне самоуправе у којима је статутом утврђено да је у службеној употреби језик припадника националне мањине и тражено је истицање обавештења и на језику и писму националне мањине.

Ради уједначавања праксе и правилне примене прописа о матичним књигама који уређују питање уписа податка о личном имену припадника националних мањина у матичне књиге на језику и писму националне мањине, Министарство је одржало обуке матичарима и заменицима матичара за сва матична подручја на територији Републике Србије.

Активност 5.6. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина односно Закона о службеној употреби језика и писама у циљу да се у појединим насељеним местима на територији јединица локалне самоуправе у којима није у службеној употреби одређени језик националне мањине омогући исписивање топографских ознака и осталих ознака на језику/говору националне мањине ако проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на територији појединог насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва

рок: I квартал 2017. године.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Службена употреба језика се и даље не примењује у потпуности, посебно када је у питању топографија на језицима мањина. Пример могу бити места Жедник и Берек, где држава и даље није истакла табле са хрватским називима ових места. Национални савет је још 4. новембра 2009. године, на својој седници донело одлуку о утврђивању традиционалних назива места насељених Хрватима (Суботица, Бајмок, Стари Жедник, Љутово, Сонта, Бачки Брег, Бачки Моноштор, Стара Бингула, Сот, Шид), али ова одлука никада у целости није поштована од стране србијанских органа, нити је у целости спроведена. У месту Бајмок које се на хрватском зове Бајмак скинута је табла и никада није враћен назив на хрватском језику.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Обележавање топографских назива на мањинским језицима представља континуиран процес који има за циљ доследну примену овог права и на надлежним локалним самоуправама је обавеза да поштују примену закона.

Активност 5.7. Подизање свести припадника националних мањина у погледу остваривања права на употребу мањинских језика у контактима са локалним органима и другим надлежним органима јавне власти у срединама у којима живе националне мањине кроз:

- *дужност надлежног органа да обавести странку о праву на употребу језика и писма националне мањине,*
- *објављивање на огласној табли информација о праву на употребу језика и писма националне мањине,*
- *спровођење кампање о праву на употребу језика и писма националне мањине.*

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет до сада није био упознат са активностима које су предузимане на овом пољу. Припадници хрватске заједнице у војвођанском делу Срема и даље имају проблема приликом прибављања докумената на матерњем језику.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

У односу на коментар Националног савета хрватске националне мањине на ову активност, са аспекта послова матичних књига, желимо да укажемо да је Министарство државне управе и локалне самоуправе у претходном периоду припремило и доставило свим органима управе који извршавају поверене послове матичних књига инструкцију о начину уписа личног имена припадника националне мањине у матичне књиге. Инструкцијом се усмерава начин рада у вези са уписом личног имена припадника националне мањине без обзира на место уписа одређене чињенице у матичне књиге, односно да ли се тај податак уписује приликом основног уписа у матичну књигу или накнадног уписа.

Такође, достављен је пример Обавештења о поступку и начину уписа личног имена припадника националне мањине у матичне књиге ради истицања на огласним таблама свих матичних подручја градова, односно општина за које се воде матичне књиге, а у јединицама локалне самоуправе у којима је статутом утврђено да је у службеној употреби језик припадника националне мањине и тражено је истицање обавештења и на језику и писму националне мањине.

Ради уједначавања праксе и правилне примене прописа о матичним књигама који уређују питање уписа податка о личном имену припадника националних мањина у матичне књиге на језику и писму националне мањине, Министарство је одржало обуке матичарима и заменицима матичара за сва матична подручја на територији Републике Србије.

Активност 5.9. Обезбеђивање функције превођења у јединицама локалне самоуправе за језике националних мањина који су у службеној употреби по територијалном принципу (за територију једне ЈЛС или више повезаних ЈЛС).

рок: континуирано, почев од I квартала 2017. године.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

И даље постоји проблем недовољно стручних преводиоца за хрватски језик.

Нема одговора.

Активност 5.11. Анализа нормативног оквира којим се регулише службена употреба језика и писама у судским и управним поступцима у циљу омогућавања шире употребе језика и писама националних мањина.

рок: I квартал 2017.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није био обавештен о активностима које се реализују на овом пољу, нити је позвано да учествује.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Министарство државне управе и локалне самоуправе у сарадњи са Републичким секретаријатом за законодавство припремило је текст Нацрта закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама.

С обзиром да поменути текст закона мора бити у складу са Конвенцијом Савета Европе о регионалним и мањинским језицима, Републички секретаријат за законодавство и Министарство за државну управу и локалну самоуправу су у оквиру Програма ТАПА – Хоризонтални програм сарадње за Западни Балкан и Турску Савета Европе и ЕУ обезбедили и експертску анализу нормативног оквира о употреби језика националних мањина у односима са државним органима у циљу припреме што боље усаглашености текста нацрта закона са међународним конвенцијама.

У наредном периоду, у складу са препорукама експерта биће предузете активности које унапређују спровођење закона у пракси, што је и наведено као основна препорука.

Одговор Министарства правде:

Кроз ТАПА пројекат који реализује Савет Европе, а финансира Европска Унија, спроведена је анализа нормативног оквира којим се регулише службена употреба језика и писама у судским и управним поступцима, али и практична примена наведеног оквира. На изради наведене анализе у сарадњи са Саветом Европе заједно су радили међународни и домаћи експерт. Нормативни део анализе је према тексту саме анализе сачињен на основу анализе прописа, док је практични део реализован кроз експертску мисију (реализовану током јуна 2017. године). Током наведене експертске мисије међународни и домаћи експерт у пратњи службеника Савета Европе су се састали са представницима државних органа, правосуђа и представницима националних мањина. Министарство правде ни на који начин није утицало на одабир представника националних савета са којима ће се експерти састати при прикупљању података ни другим организационим аспектима при реализацији наведене активности.

Поглавље VI – Образовање

Активност 6.1. Спровођење анализе која обухвата:

- *упоредно правну анализу о моделима образовања на језицима националних мањина у ЕУ,*
- *анализу постојећег стања у Републици Србији, и*
- *препоруче за увођење нових модела.*

рок: до III квартала 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Препоруке за увођење нових модела нису израђене.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Ову активност Министарство реализује у оквиру пројекта Савета Европе и Европске уније "*Horizontal Facility (HF 33)*" који пружа подршку југо-источној Европи и Турској у испуњавању европских стандарда, као и приближавању легислативи Европске уније у оквиру процеса проширења у току је реализација активности - Јачање заштите националних мањина у Србији. Очекујемо да ће експерт Савета Европе који ће радити на изради нових модела ускоро бити изабран. Министарство ће инсистирати да ангажовани стручњак обави консултације и са представницима националних савета.

Активност 6.2. Формирање групе у Националном просветном савету која се бави образовањем на језицима националних мањина.

рок: I квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Група чланова НПС која се бави образовањем на језицима мањина не контактира, не консултује, нити је у комуникацији с националним саветима. 3 члана из националних савета и даље нису активна у тој групи.

Нема одговора.

Активност 6.3. Развијање и примена модела образовања на језицима националних мањина, кроз измену законодавног оквира

рок: III – IV квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Јавној расправи о концепту мале матуре национални савети нису контактирани, укључени нити консултовани. Нису уведени различити модели образовања на језицима националних мањина.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Концепт мале матуре дефинисан је у школској 2010/11. години. Стручним упутством за спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања ближе се уређује спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања. У циљу ефикасног и јединственог спровођења завршног испита и уписа ученика у средњу школу именују се следеће комисије: - Републичка комисија за спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања, Поткомисија за спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања, Поткомисија за спровођење пријемног испита и уписа ученика у средњу школу, окружне комисије за организовање и спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања.

На завршном испиту се проверава знање из српског, односно матерњег језика, математике и комбинованог теста из природно-научних и друштвено-научних предмета (биологија, географија, историја, физика и хемија), решавањем задатака у писаној форми.

Ученици који стичу основно образовање и васпитање на језику националне мањине уместо српског језика полажу матерњи језик. Остала два теста (математика и комбиновани тест) преводе се на језик националне мањине, али имају исти садржај за све ученике који полажу завршни испит.

Кад је реч о новим моделима образовања на језицима националних мањина, Министарство у сарадњи са Саветом Европе ради на ангажовању експерта који ће анализирати стање у региону и у Републици Србији у овој области и предложити нове моделе.

Активност 6.7. Унапређење образовања наставника за српски као нематерњи кроз:

- анализу о потребама и тренутном стању,
- упис наставника на ВШУ у складу са идентификованим потребама.

рок: за анализу: до краја II квартала 2016. године

за упис: У складу са динамиком уписа на ВШУ

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није имао увида у извештај о потребама и квалитету тренутног стања. Такође није реализован усаглашен упис на ВШУ у складу са идентификованим потребама.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања израдио је Извештај о стању и потребама за унапређивањем образовања наставника који предају предмет српски као нематерњи језик <https://ceo.edu.rs>. Овај Извештај говори о стању и потребама за унапређивањем образовања наставника који предају предмет српски као нематерњи језик и део је реализације активности 6.7. Акционог плана за остваривање права националних мањина.

Поглавље VII – Демократска партиципација

Активност 7.1. Спровођење упоредно правне анализе пракси држава чланица ЕУ у региону у циљу идентификације најбољих пракси и одговарајућег модела учења националних мањина у изборном процесу и адекватне заступљености националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу.

рок: за формирање Међуресорне групе – IV квартал 2015. године

за израду анализе – II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет је анализу добио од другог националног савета. Анализа је упитна, јер закључци који произилазе из анализе не одговарају реалним потребама хрватске мањине, јер се и даље не помиње институт гарантованих мандата који је предвиђен билатералним споразумом из 2004.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Министарство државне управе и локалне самоуправе је након што је Посебна радна група утврдила текст (29.06.2016. године) Упоредно правне анализе демократске партиципације националних мањина држава чланица ЕУ и у региону, текст поменуте анализе 07.07.2016. године доставило председнику Координације тј. Бошњачком националном савету, који је у том периоду председавао Координацијом националних савета, а 27.07.2016. године на званичне интернет адресе доставило текст поменуте анализе свим националним саветима националних мањина.

Одговор Министарства правде:

Наведена активност у Акционом плану за остваривање права националних мањина као индикатор поставља да је спроведена упоредно правна анализа пракси држава чланица ЕУ у региону. Водећи се тиме радна група је сачинила упоредно правни приказ постојећих модела у земљама региона укључујући и Хрватску и Румунију које познају институт гарантованих мандата за припаднике националних мањина. Такође, радна група је при изради упоредно-правне анализе водила рачуна не само о постојећој пракси у региону већ и о постојећем систему демократске партиципације припадника националних мањина у Републици Србији, а све то у циљу идентификовања модела који ће омогућити ширу заступљеност националних мањина уз очување достигнутог прага заштите мањинских права на партиципацију.

Активност 7.2. На основу анализе и упоредно правне праксе идентификовати потенцијалне моделе демократске партиципације националних мањина, укључујући и бројчано мање националне мањине у изборном процесу којима се гарантује адекватна заступљеност националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу, водећи рачуна о спречавању потенцијалне злоупотребе флексибилнијих одредаба о странкама националних мањина

рок: II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

И даље се не идентификује институт гарантованих мандата, као једино решење када је у питању хрватска мањина. Решења за друге мањине свакако зависе од њихових потреба, али хрватска мањина и даље није добила одговор на који ће се начин имплементирати члан 9. споразума о узајамној заштити мањина на начин на које је то урађено у Хрватској.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Израда Упоредно правне анализе пракси држава чланица ЕУ и у региону, имала је за циљ идентификацију најбољих пракси и одговарајућег модела учешћа националних мањина у изборном процесу и адекватне заступљености националних

мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Текст Упоредно правне анализе је понудио неколико потенцијалних модела јачања демократске партиципације националних мањина чија би имплементација у Републици Србији подразумевала измену Устава и изборних закона и зато су веома драгоцене сва упоредно правна решења која се налазе у тексту поменуте анализе.

Одговор Министарства правде:

Индикатор за наведену активност је постављен на начин да је задатак радне групе да идентификује моделе демократске партиципације националних мањина укључујући и бројчано мање националне мањине у изборном процесу којима се гарантује адекватна заступљеност националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу и да те моделе упуту Акционој групи за реформу политичког система при Народној скупштини. Упоредно-правна анализа је представила моделе које постоје у региону, са закључним запажањима, и осврнула се на потенцијалне предности и мане ових модела у контексту правног система и демографских карактеристика Републике Србије. Међу моделима који су представљени у анализи налази се и модел гарантованих мандата који је од посебног интересовања за Хрватско национално вијеће.

Поглавље VIII – Одговарајућа заступљеност припадника националних мањина у јавном сектору и јавним предузећима

Активност 8.1. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина у циљу стварања основа за прописивање афирмативних мера националних мањина, кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити давање предности националним мањинама при запошљавању/отпуштању при истим условима, а до постизања одговарајуће структуре запослених у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације.

рок: II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Србијански органи и институције и даље нису осигурале и креирале адекватне механизме путем којих би се пратило сразмерно запошљавање припадника националних мањина, укључујући и хрватску. Национални савет је у више наврата на округлим столовима и јавним скуповима ово истицао као проблем, али се до сада препоруке нису уважавале под изговором да свако има права да се национално неизјасни. Евиденција се не води чак ни у случајевима уколико се појединац изјасни о својој националној припадности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Влада је на својој седници од 24. маја 2018. године утврдила Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, који је достављен Народној скупштини Републике Србије на разматрање и усвајање. Изменама и допунама овог закона, пре свега, уређује се право на упис податка о националној припадности – припадника националних мањина, у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података, у складу са уставним принципом слободног изражавања националне припадности, што је изискивало да се приступи изменама и допунама Закона о матичним књигама ради уређења начина уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених и такође, измене и допуне овог закона биће створена основа за прописивање афирмативних мера за националне мањине, кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити давање предности националним мањинама при запошљавању/отпуштању при истим условима, а до постизања одговарајуће структуре запослених у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, прописане афирмативне мере за националне мањине, кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређују радно-правни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити давање предности националним мањинама при запошљавању/отпуштању при истим условима на свим нивоима власти на текст поменутог закона израђена је експертска анализа Европске комисије.

На Седмом ванредном заседању Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, дана 20. јуна 2018. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени гласник РС“, број 47/18).

Поглавље IX – Национални савети националних мањина

Активност 9.8. Пружање подршке националним саветима националних мањина у реализацији њихових надлежности, кроз:

- обуке за НСНМ о механизмима за заштиту од дискриминације, о антидискриминационом законодавству и о препознавању врста дискриминације и основа за дискриминацију,
- јачање управљачких капацитета и способности за финансијско извештавање НСНМ.
- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.35.

*рок: за активности које се финансирају из буџета – континуирано
ИПА 2013 (Твининг пројекат: 2015-2017)*

Коментар Националног савета грчке националне мањине:

У односу на остале националне савете националних мањина, једино се Националном савету грчке националне мањине (у наставку: НСГНМ) нису пренела сва одређена средства за његово функционисање, од стране Канцеларије за људска и мањинска

права, за период 2014-2017 година, што је имало директно за последицу неликвидност НСГНМ и неизмирење доспелих обавеза.

Наиме, због разних бирократских и административних разлога, Канцеларија за људска и мањинска права (КЉМП) у периоду од 2014. године. закључно са 2017. године, Националном савету грчке националне мањине није пренела припадајућа средства у износу од 7.920.824,00 динара, што се може видети из приложене табеле.

Националном савету грчке националне мањине (НСГНМ) пословни рачун је у континуитету у блокади од стране НБС од 01.09.2016. године, а на основу коначних судских правоснажних и извршних пресуда Привредног суда у Новом Саду.

КЉМП је прекинула пренос опредељених буџетских средстава НСГНМ, почев од октобра 2016. године, па до данас.

Од априла 2017. године. па до марта 2018. године, НСГНМ је упутио на десетине дописа у вези захтева за наставком преноса опредељених буџетских средстава намењених НСГНМ, са преко 100 страна документације, којима је НСГНМ достављао КЉМП податке које је она тражила од стране НСГНМ и који су, како је било написано, били услов да се настави са преносом буџетских средстава НСГНМ. Одржана су и два заједничка радна састанка НСГНМ и КЉМП, а на другом састанку су били присутни и представници Министарства државне управе и локалне самоуправе, као и Министарства финансија (први састанак је био у 2017. други у 2018 години). Истовремено НСГНМ се обратио и председници Савета за националне мањине и председници Владе Р Србије, Ани Брнабић, да се помогне у решавању проблема финансирања НСГНМ. Координација националних савета националних мањина такође је упутила допис КЉМП да се нађе обострано прихватљиво решење у финансирању НСГНМ.

НСГНМ се финансира само и једино од планираних буџетских средстава Републике Србије и НЕМА других извора финансирања.

Истовремено смо подсетили КЉМП да је Канцеларија за људска и мањинска права већ једном донела законско решење у поступку по истој ствари: Решење бр. 401-01-0054/2015-02/1 од 15.12.2015. године, на основу кога је раније била ОДОБРЕНА исплата Националном савету ашкалијске и грчке националне мањине. У образложењу за Национални савет грчке националне мањине посебно се наводи (цитат):

"Националном савету грчке националне мањине обустављене су исплате дотација буџетских средстава почевши од јула месеца 2015. године, с обзиром да је на основу података које поседује Народна банка Србије утврђено да је овај национални савет у блокади почевши од 18. јуна 2015. године. Народна банка Србије је на захтев Канцеларије за људска и мањинска права, дана 14.12.2015. године, издала потврду из које је евидентно да је подрачун Националног савета грчке националне мањине у

блокади на основу правоснажне и извршне пресуде Основног суда у Смедереву, везано за принудну наплату неисплаћених зарада из периода 2012. и 2013. године са припадајућим доприносима и обрачунатом затезном каматом.

Имајући у виду да се ради о правоснажној и извршној судској пресуди, одлучено је као у диспозитиву решења. (у потпису решења) в.д. директор др Сузана Пауновић".

Наводећи напред чињенице и поступак по истој ствари (блокада пословног рачуна на основу правоснажних и извршних судских решења), сматрамо да је НСГНМ на време доставио и испунио максимално све до сада тражене захтеве од стране КЈМП, по овом предмету, у својим раније достављеним дописима.

Индириктна последица се односи на немогућност да НСГНМ испуњава своје обавезе из мањинских права које су му поверене Законом о националним саветима националних мањина и ускраћивање функционисања са грчком мањинском заједницом. институцијама и удружењима која њих представљају, а чланови НСГНМ морају да самостално финансирају трошкове НСГНМ, како би се обезбедио минимум функционисања.

Истовремено. Канцеларија за људска и мањинска права није понудила НСГНМ техничку помоћ у испуњавању захтева који су се наводили од стране КЈМП, као разлоге због којих није дозначила буџетска средства НСГНМ, већ је стално доставља нове захтеве НСГНМ. НСГНМ сматра да је доставио све релеватне податке за доделу средстава, уз велике проблеме које има у функционисању, јер припадајућа буџетска средства није добио у предходних 20 месеци. Износ који НСГНМ потражује од КЈМП за предходни период (2014-2017) у износу од 7.920.824,00 динара, представља део дуговања и обавеза НСГНМ повериоцима у предходном периоду. Једино на овај начин, обезбеђењем и преносом недозначених и одобрених буџетских средстава НСГНМ из ранијег периода (2014-2017) и редовним преносима у 2018. години, могуће је превазићи насталу блокаду рада НСГНМ и измирити обавезе НСГНМ из ранијих периода.

Због свега наведеног, као последицу непреноса одобрених и дозначених буџетских средстава за НСГНМ у предходном периоду, сматрамо Канцеларију за људска и мањинска права директно одговорном због блокаде рачуна НСГНМ од стране повериоца, јер НСГНМ је био спречен да своје обавезе измирује.

ТАБЕЛА ДОЗНАЧЕНИХ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА
НАЦИОНАЛНОМ САВЕТУ ГРЧКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ
ЗА ПЕРИОД 2014-2017. ГОДИНЕ, -
ОД СТРАНЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА*

(РСД)

Национални савет ГРЧКЕ националне мањине	Одобрен износ по Решењу Министарства и КЉМП	Решење КЉМП број	Дозначени износ	Недозначени (непренесена) износ (2-4)	% незначених (непренесених) средстава
1	2	3	4	5	6
за 2014. годину	3.867.530,00	401-00-59/2013-02/2 од 31.12.2013.г	322.294,00	3.545.236,00	92%
за 2015 годину	3.527.471,00	401-00006/2015-02 од 05.02.2015. г	3.527.471,00	0,00	0%
за 2016 годину	3.527.471,00	401-00-8/2016-02 од 03.02.2016. г	2.679.354,00	893.117,00	25%
за 2017 годину	3.527.471,00	401-00-8/2017-02 од 21.02.2017. г	0,00	3.527.471,00	100%
за 2018 годину	3.527.471,00	401-00-00015/2018-02 од 11.04.2018. г	0,00	3.527.471,00	за првих пет месеци нису пренесена одобрена средства
Укупно за период 2014-2017	14.449.943,00 100%		6.529.119,00 45%	7.920.824,00 55%	

* подаци из табеле су преузети са сајта Канцеларије за људска и мањинска права и на основу званичне документације НСГНМ и КЉМП

Националном савету грчке националне мањине (НСГНМ) су у периоду од 2014. године закључно са 2017. годином, укупно одобрена буџетска средства у износу од 14.449.943,00 динара. Од тога је КЉМП, НСГНМ укупно пренела-дозначила 6.529.119,00 динара (45%), закључно са 2017. годином. док је истовремено недозначено укупно 7.920.824,00 динара (55%), буџетски опредељених средства.

НСГНМ у 2018. години за првих пет месеци, нису дозначена буџетска средства по решењу КЉМП број 401-00-0015/2018-02 од 11.04.2018. г.

Национални савет грчке националне мањине закључује да се непреносом опредељених буџетских средстава од стране КЉМП поставља у неравноправни положај у односу на остале националне савете националних мањина.

НСГНМ не може да функционише у областима која су дефинисана по Закону о националним саветима националних мањина, јер му законски опредељена буџетска средства за период 2014 - мај 2018 године нису пренета од стране КЉМП.

Само преносом недозначених, а одобрених буџетских средстава за функционисање Националног савета грчке националне мањине, од стране Канцеларије за људска и мањинска права. за период 2014 - 2018 године, могуће је решити настали проблем.

Одговор Канцеларије за људска и мањинска права:

У вези навода Националног савета грчке националне мањине да је обустава преноса средстава од стране Канцеларије за људска и мањинска права имала за директну последицу великивидност НСГНМ, подсећамо да се рачун овог нац.савета налази у периодичним блокадама од јуна 2015.године, а да је према евиденцији Народне банке Србије у константној блокади од септембра 2016. године у износу од 4.011.038,27 рсд, за шта је искључиво одговорно руководство националног савета, обзиром да неизмирене обавезе датирају из 2010.г. када су националном савету редовно дозначавана средства.

Тачно је да је Канцеларија више пута експлицитно захтевала доказе о извршеним радњама за које су ова три удружења била ангажована, како бисмо имали увид да би са становишта закона, накнада уплата средстава за рад нац.савета оправдала наменски утрошак сва три удружења, што такође није достављено.

Напомињемо да поред ових дуговања, национални савет има додатних неизмирених обавеза чија висина се не може са поузданошћу проценити, икао је Канцеларија у више наврата захтевала да јој се достави информација о свим обавезама створеним од стране нац.савета, по било ком основу. На жалост, до данас нисмо добили потпуну информацију, а у последњем извештају НСГНМ, достављеном Канцеларији крајем марта, наводи се да су укупна дуговања 11,1 мил. рсд, на дан 31.12.2017.г. У овом износу није приказана процењена вредност затезне камате која се по извршним пресудама мора обрачунати од 16.09.2013. до дана исплате удружењима, за судске пресуде које се односе на неисплаћене зараде председника НС, као ни дуговања настала у 2018.године, а извесно се може претпоставити да и она постоје.

Тачно је и да је Канцеларија решењем из децембра 2015.г. одобрила исплату средстава у циљу наплате правоснажне, извршне судске пресуде. Оно што остаје нејасно то је како је могуће да и након тога постоје обавезе које НСГНМ које нису измирене, а односе се на дуговања по пресуди „пио обавеза тужба 1, фебруар 2012 – октобар 2012.г. и пио обавеза тужба 2, новембар 2012. – јун 2013.године“, док су тужбе по основу зарада представљене за период од јул 2013. - децембар 2017.године (из којих се не може недвосмислено утврдити да ли представљају бруто обавезу за цео период или само његов део). Наведено је представљено у прилогу ревизорског извештаја за 2017.г. као обавеза из претходног периода.

У вези са захтевом НСГНМ да се овом нац.савету исплате средства планирана за рад савета у претходним годинама, подсећамо да се средства обезбеђена Законом о буџету могу искористити искључиво у години за коју су обезбеђена, те сходно Закону о буџетском систему, не постоји основ да иста буду накнадно дозначена у наредним годинама, о чему је национални савет више пута званично обавештен.

Такође подсећамо и да је Канцеларија више пута иницирала одржавање заједничких састанака са ресорима, као и да је молба за пружањем додатне подршке у решавању овог проблема упућена и Кабинету председника Владе РС.

Поглавље X – Економски положај припадника мањинских заједница

Активност 10.2. Економски опоравак и развој неразвијених региона који су традиционално настањени националним мањинама (источна Србија, општине Прешево, Бујановац и Медвеђа), кроз:

- *опоравак предузећа која су била носилац развоја ових региона,*
- *подршка малим и средњим предузећима, предузетницима и задругама,*
- *привлачење инвестиција.*

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

У активностима се нигде не наводе подручја у Војводини која су традиционално настањена припадницима хрватске националне заједнице.

Одговор: Имајте у виду да се ова активност преваходно односи на економски опоравак и развој неразвијених региона, конкретно на источну Србију, општине Прешево, Бујановац и Медвеђу.

Активност 10.3. Привлачење инвестиција у општинама које су сврстане у III и IV групу по развијености у складу са Законом о регионалном развоју.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет и даље није позван да учествује у наведеним активностима.

Одговор: Имајте у виду да су носиоци ове активности Развојна агенција Србије, привредна комора Србије, јединице локалне самоуправе, АПВ, регионалне привредне коморе и они достављају информације о привлачењу инвестиција у општинама које су сврстане у III и IV групу по развијености.

Активност 10.4. Унапређење запошљивости и подстицање запошљавања незапослених припадника националних мањина, преваходно из категорије теже запошљивих, спровођењем мера активне политике запошљавања.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван, нити консултован око учешћа у овој активности.

Одговор: Имајте у виду да су показатељи резултата ове активности број незапослених лица из категорије теже запошљивих који су се изјаснили као припадници националне мањине, укључених у мере активне политике запошљавања, информације достављене кроз извештаје Националне службе за запошљавање.

Активност 10.5. Поспешивање инвестиција из матичних земаља националних мањина који желе да уложе у средине у којима живе припадници националне мањине, са циљем да се повећа проценат запослености националне мањине.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван, нити консултовано око учешћа у овој активности.

Одговор: Имајте у виду да су носиоци ове активности Привредна комора Србије, јединице локалне самоуправе, АПВ, регионалне привредне коморе, национални савети националних мањина, те да исти достављају информације о предузетим активностима у вези поспешивања инвестиција из матичних земаља националних мањина који желе да уложе у средине у којима живе припадници националне мањине.

Поглавље XI – Међународна сарадња

Активност 11.2. Организовање, у сарадњи са ЕУ, Саветом Европе и ОЕБС-а, регионалних семинара за размену искустава о међународним стандардима и најбољим праксама у погледу положаја националних мањина.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представници Националног савета до сада нису били позивани на сличне семинаре. Позиви за конференције које се тичу међународних стандарда заштите националних мањина, до сада су стизали само од невладиних организација које се баве правима националних мањина.

Одговор Министарства спољних послова:

Министарство спољних послова није организовало било какве семинаре или конференције по питању ове активности.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Носилац ове активности није Министарство. У пракси, уколико је Министарство суорганизатор конференције која има овакав и сличан циљ, национални савети су увек позвани. Последњи у низу ових догађаја био је округли сто "Анализа презентације националних мањина у уџбеницима и образовним програмима и Образовање на језицима националних мањина у Србији, шта родитељи и ученици треба да знају?", 27. јуна 2018. године у Београду. Ова активност је организована од стране пројекта "Јачање заштите националних мањина у Србији", у оквиру Заједничког програма Европске уније и Савета Европе "Хоризонтал Фацилиту" за Западни Балкан и Турску, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја. Заједничким програмом, Европска унија и Савет Европе пружају подршку земљама корисницама, у оквиру процеса проширења, у усклађивању са стандардима Савета Европе и правним тековинама Европске уније. У оквиру пројекта израђена су два извештаја, Извештај о заступљености националних мањина у наставним програмима и образовним стандардима Републике Србије, Извештај о процени информација које пружају о националним мањинама и њиховом приказу у уџбеницима, као и информативни материјал - Образовање на језицима националних мањина у Србији, шта родитељи и ученици треба да знају? У раду су учествовали представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и националних савета националних мањина, а резултат су прикупљена мишљења и препоруке за даљи рад.

Одговор Министарства правде:

Министарство правде до сада није добило позив ни иницијативу да учествује у наведеним семинарима. Министарство правде је посвећено регионалној сарадњи и отворено је за учешће у будућим регионалним семинарима за размену искустава о међународним стандардима и најбољим праксама у погледу положаја националних мањина уколико будемо.

Активност 11.3. Организовање радионица/конференција посвећених питањима од значаја за односе између држава у региону, као што је суочавање са прошлошћу, и питање заједничких проблема са којима се суочавају припадници ромске, египћанске и ашкалијске заједнице у читавом региону.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Као и претходној активности, позиви за учешће стизали су једино од цивилног сектора.

Одговор Министарства спољних послова:

Министарство спољних послова нема сазнања да су од стране других владиних институција организоване такве или сличне активности.